

**ОСОБЛИВОСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АВТОТРАНСПОРТНИХ
ПІДПРИЄМСТВ
FEATURES OF THE COMPETITIVENESS OF MOTOR TRANSPORT
ENTERPRISES**

Управління конкурентоспроможністю підприємства – це один з форматів менеджменту підприємства, основною метою якого є побудова, розробка, втілення конкурентних переваг та забезпечення життєдіяльності підприємства-суб'єкта ринкової конкуренції.

Основними напрямками управління конкурентоспроможністю є:

1. Усунення та зниження кількості негативних чинників впливу на рівень конкурентоспроможності з допомогою розробки спеціальних заходів;
2. Збільшення та розвиток конкурентних переваг підприємства за рахунок позитивних зовнішніх факторів впливу;
3. Підвищення гнучкості управлінських дій і рішень синхронно з динамікою .

Важливим фактором комерційного успіху автотранспортного підприємства на ринку є високий рівень конкурентоспроможності його послуг. Останній визначається сукупністю споживчих властивостей автотранспортної послуги, характеризуючи його відмінності від послуг – конкурентів за ступенем відповідності конкретним суспільним вимогам. Рівень конкурентоспроможності у кожен момент може бути встановлений за допомогою оцінки. Вона необхідна для обґрунтування приймаючих рішень при: комплексному вивченні ринку; оцінці перспектив реалізації послуг на різних ринках; встановленні та корегуванні цін; контролі якості послуг; підготовки інформації для реклами; оптимізації структури парку рухомого складу. Поняття конкурентоспроможності тісно пов'язане з поняттям якості [1]

Аналіз діяльності підприємства по підвищенню його конкурентоспроможності передбачає оцінку досягнутого рівня використання його потенціалу (організаційного, науково-технічного, виробничо-технологічного, соціального, фінансово-економічного), загальних результатів господарської діяльності, фінансових результатів та платоспроможності, ефективності виробничої діяльності. Аналіз конкурентоспроможності має свої специфічні завдання: [2]

– по-перше, оцінка конкурентоспроможності, тобто визначення показників конкурентоспроможності підприємства, є вихідним моментом для організації усієї виробничо-господарської діяльності в умовах ринкової економіки;

– по-друге, вивчення конкурентоспроможності повинно вестися неперервно та систематично. Такий підхід дозволяє своєчасно приймати рішення про оптимальну зміну асортименту послуг, необхідності пошуку нових ринків, розширенні та створенні нових виробничих потужностей;

– по-третє, оцінка рівня конкурентоспроможності підприємства викликає необхідність використовувати цілу низку показників.[3]

Проблеми забезпечення конкурентоспроможності українських автотранспортних підприємства (далі АТП) особливо зросла в сучасних складних соціально-економічних умовах, коли підприємства транспортної галузі застосовують різноманітні цінові та нецінові методи стимулювання збуту продукції та наданих послуг, а отже, розширюють власну ринкову частку. Перехід до ринкової економіки, що викликав радикальні перетворення всього господарського механізму, визначив значення конкуренції як іманентного атрибуту ринку. Конкуренція визначає життєздатність АТП, результати його діяльності. У зв'язку з цим, фінансове забезпечення та обґрунтування організаційно-економічних заходів з

підвищення конкурентоспроможності підприємства є необхідною передумовою для покращення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств галузі.[4]

Конкурентоспроможність АТП становить узагальнюючий підсумковий показник його стійкої роботи, що включає результати діяльності різноманітних основних, допоміжних і управлінських підрозділів, підсистем і залучених ресурсів, є відбиттям наявності у підприємства відносних переваг над іншими учасниками ринку (конкурентами) у сферах, які пов'язані з ключовими факторами конкуренції або які обумовлюють об'єктивні можливості конкретного підприємства та його конкурентів щодо досягнення певних однорідних цілей. В основі забезпечення конкурентоспроможності підприємства лежить економічний механізм, який являє собою комплекс елементів, що врегульовують процес ухвалення рішень у сфері господарської діяльності підприємства. Для ефективного функціонування даного механізму необхідно, аби кожен з елементів перебував у постійному взаємозв'язку з іншими. Саме тому, вирізняють три базові складові конкурентоспроможності підприємства: безпеку, конкурентні переваги та якість наданих транспортних послуг. Всі складові є взаємопов'язаними. Зокрема, безпека реалізується на АТП шляхом технічних регламентів, які встановлюються з боку держави. Однак, самі підприємства повинні розуміти, що технічне врегулювання не дає гарантії конкурентних переваг, оскільки важливе значення також має якість наданих послуг перевезення. Потенційні клієнти завжди мають вибір, можуть надавати перевагу аналогічним підприємствам з кращими умовами. Це говорить про те, що підприємство повинне постійно вдосконалювати якість наданих транспортних та супутніх послуг, аби залишатись конкурентоспроможним на ринку [5]. Підвищення конкурентоспроможності на АТП передбачає розроблення та обґрунтування планів і заходів досягнення визначених цілей, в яких враховані наявні потужності та можливості, а також фінансовий, трудовий та технічний потенціали підприємства.

Список використаних джерел:

1. Методи аналізу якості: Навчальний посібник / І.І. Коваленко, О.М. Дубовий, П.І. Бідюк та ін. – Миколаїв: НУК, 2004. – 208 с.
2. Зоріна О.І. Оцінка конкурентоспроможності транспортної послуги / О.І. Зоріна, О.В. Сиволовська. Вісник економіки транспорту і промисловості: збірник науково-практичних статей. Харків: УкрДАЗТ, 2013. Вип. 42. С. 288 – 292.
3. Фалович Н., Шевчук О. та ін. Державне регулювання та екологічна безпека на автомобільному транспорті. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Технічні науки. Том 33 (72) № 4, 2022
4. Фалович В., Фалович Н., Семенюк С. Засади розвитку координування як емерджентної якості ланцюга поставок інвестиційних товарів. Галицький економічний вісник. 2021. Том 69. № 2. С. 146-152.
5. Попович Д., Петриків А., Чепесюк Л., Шевчук О., Фалович Н., Маяк М., Петринюк Н. Вимірювання комфорту в громадському транспорті. Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті. Том 2 № 17 (2021)
6. Захарчук О., Фалович Н. та ін. Обґрунтування доцільності удосконалення трансмісії пасажирських автобусів типу VAN HOOO ACRON 915 ТА NEOPLAN N316/3 UL. Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті. Том 1 № 18 (2022) Луцьк с.81-87
7. Фалович Н., Шевчук О. та ін. Експлуатаційна надійність видів громадського транспорту міста Тернополя. Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті. Том 1 № 18 (2022) Луцьк с.186-191
8. Захарчук О.П., Розум Р.І., Буряк М.В., Фалович Н.М., Чорна О.В. Обґрунтування доцільності удосконалення трансмісії пасажирських автобусів типу VanHoooolAcron 915 та NEOPLAN N316/ 3 UL. Науково-прикладні аспекти автомобільної і транспортно-дорожньої галузей: матеріали VII міжнарод. наук.-прак. конф. (м. Луцьк, 14-16 черв. 2022 р.). Луцьк, 2022. – 184 с. С.172-174